

«Diversos» i «uns quants»

JAUME VALLCORBA I ROCOSA

Pompeu Fabra, al final del paràgraf 69 de la seva *Gramàtica catalana* editada per l'Institut d'Estudis Catalans (cosa que fa que la considerem normativa), diu: «Cal evitar l'ús de *varis* (f. *vàries*) com a adjectiu determinatiu: en lloc seu podem emprar *diferents*, *alguns*, *uns quants*.»

Hi afegirem que *vari*, *vària*, en català vol dir que varia, que és mudable: *Humor vari*. O bé significa *divers*: *remeis varis*, *de colors varis*.

Dit d'una altra manera: així com en castellà el mot *varios*, *varias* pot fer-se servir com a adjectiu determinatiu, en català no és propi i, doncs, no és lícit.

Tanmateix, en la meua llengua viva, la dels parlants del meu temps –i ja tinc més de vuitanta anys– l'ús de l'un o l'altre d'aquests suposats sinònims depenia d'allò que volíem significar. No ens eren ben bé sinònims.

Segons la meua parla, el mot *diversos* és equivalent a *diferents*. Així, quan parlem de dues coses diverses o diferents volem significar que difereixen en l'aparença amb què se'ns presenten; altrament dit: que no són iguals.

Ara bé, quan faig servir *uns quants*, destaco l'aspecte de la quantitat, el nombre. Si dic «uns quants homes» al·ludeixo a més d'un home. Efectiva-

En els exemples anteriors l'adjectiu *diversos* acompanya els substantius *anys*, *hores*, *minuts*, que són unitats de mesura de temps. Les unitats són elements constituents de les quantitats. És, doncs, inqüestionable que *anys*, *hores*, *minuts*, calia que, per coherència, anessin acompanyats del quantificador *uns quants*. A més, les unitats de temps, de longitud, etc., sempre tenen iguals dimensions: per exemple, el quilòmetre sempre té mil metres i, per tant, és incongruent parlar de «*diversos* o diferents quilòmetres».

Conseqüentment, sí que són bons aquests exemples periodístics:

- De fa també *uns quants* mesos hem començat a preparar el nou escenari per a tan magna celebració.
- Un anticicló ens envia masses d'aire des del Nord. El dèficit tèrmic corresponent pot durar *uns quants* dies.

Hi ha casos en què és possible l'ús de *diversos* volent referir-nos a la varietat, i de *uns quants* des del punt de vista de la quantitat, com ara en:

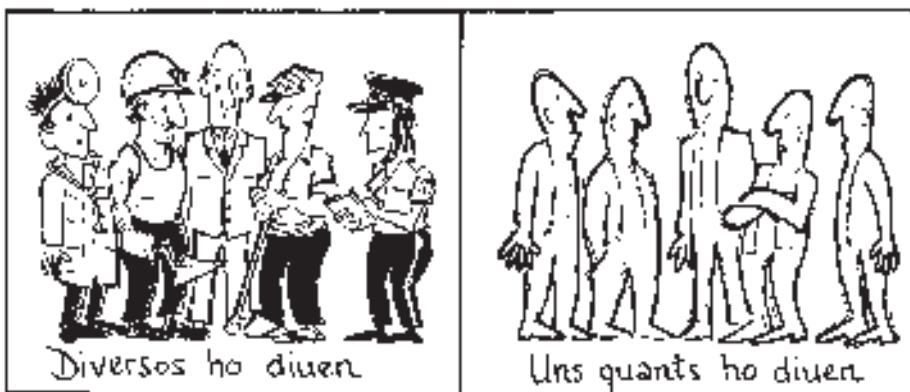
- *Diverses* persones eren partidàries de la mateixa solució.
- *Unes quantes* persones eren partidàries de la mateixa solució.

Val a dir que, en exemples com l'anterior, la tendència era l'ús de *uns quants* en comptes de *diversos*. I això perquè sovint volem referir-nos a un grup o conjunt de persones o coses que són d'una mateixa opinió o caràcter, i només hi és avinent *diversos*, en comptes de *uns quants*, quan volem assenyalar o destacar que ens referim a coses o a persones que són diferents les unes de les altres.

És clar que *diversos* és particularment adequat en el cas següent:

- Les *diverses* opinions dels congressistes diferien tant que no poguérem conciliar-les.

Conclusió. Fem servir *diversos* quan centrem l'atenció en les *diferències*. Eprem *uns quants* sempre que vulguem referir-nos a la *quantitat*. ♦

Explicat amb exemples; en castellà diuen: *Había varios individuos que se oponían; en varias ocasiones lo dijeron; son varios los casos*. En català no és apropiat, no és genuí, traduint les anteriors frases, dir: *Hi havia varis individus que s'hi oposaven; en vàries ocasions ho van dir*.

En el diccionari Fabra i en el recent de l'Institut consta, coincidint amb aquell paràgraf de la *Gramàtica catalana* de Fabra, que una de les accepcions del plural *diversos*, *diverses*, és *alguns*, *diferents*, *un cert nombre de*: «Ho han comptat diverses persones que ho van veure.»

De l'explicació de Fabra en la dita *Gramàtica* i en el seu diccionari, sembla deduir-se que *diversos* i *uns quants* (igualment que *diverses* i *unes quantes*) són sinònims.

ment, Fabra també ho entén així perquè en el seu diccionari, fent l'exposició sobre el mot *quant*, diu: «*Uns quants*, un cert nombre (de). *En tinc uns quants de molt bons*. *Espera't uns quants dies*.»

Ací em permeto de recordar que és característic de la llengua catalana distingir els aspectes qualitius dels quantitius. Crec que per això la llengua viva discernia diferències qualitatives de les coses (*diferents*, *diversos*) de les quantitatives (*uns quants*). Fem-hi algun comentari:

- Aquest entrenador feia *diversos anys* que els volia fitxar.
- Els viatgers han hagut d'esperar *diverses hores* a l'estació a causa de la suspensió dels serveis ferroviaris per falta de corrent elèctric.
- Caldrà que s'esperin *diversos minuts*.